

**Programul Interreg VI A România - Bulgaria 2021-
2027
Evaluare Strategică de Mediu
- Declarație SEA -**

Decembrie 2022

Cuprins

1	INTRODUCERE	3
1.1	Cadru legal	3
1.2	Abordarea SEA	4
2	SCURTĂ DESCRIERE A PROGRAMULUI INTERREG VI-A ROMÂNIA BULGARIA	5
3	INTEGRAREA CONSIDERAȚIUNILOR DE MEDIU ÎN PROGRAM ȘI ELABORAREA RAPORTULUI DE MEDIU	7
4	CUM S-A LUAT ÎN CONSIDERARE OPINIA EXPRIMATĂ DE AUTORITAȚIILE PUBLICE ÎN RAPORTUL DE MEDIU?	8
4.1	În ce măsură au fost luate în considerare opiniile din consultarea publică în procedura SEA?	8
4.1.1	Opiniile din consultarea publică a Raportului de definire	8
4.1.2	Rezultatele consultării Raportului de Mediu	9
4.2	În ce măsură au fost luate în considerare în cadrul Raportului de mediu rezultatele consultărilor la finalizarea Programului?	10
4.2.1	Măsura în care au fost luate în considerare în finalizarea Raportului de mediu	10
4.2.2	Măsură în care au fost luate în considerare rezultatele consultării în pregătirea programului	10
5	EXPUNEREA MOTIVELOR CARE AU CONDUS LA SELECTAREA ALTERNATIVELOR ALESE	11
6	MĂSURI DE MONITORIZARE	12

Anexe

Anexa 1: Procedura SEA și procesul de consultare din România

Anexa 2 2: Procedura SEA și procesul de consultare din Bulgaria

1 INTRODUCERE

1.1 Cadru legal

Această Declarație SEA a fost realizată și este prezentată de către Autoritatea de Management (Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației - România) și Autoritatea Națională (Ministerul Dezvoltării Regionale și Lucrărilor Publice din Bulgaria), pentru Programul Interreg VI A România - Bulgaria 2021-2027, în conformitate cu prevederile art. 9 (1) (b) al Directivei 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (Directiva SEA)¹.

În conformitate cu cerințele Directivei SEA, declarația prezintă:

- modul în care considerațiile de mediu au fost integrate în plan sau program și modul în care a fost întocmit raportul de mediu;
- modul în care au fost luate în considerare în cadrul Raportului de mediu, opiniile exprimate de public și autoritățile consultate, precum și rezultatele oricăror altor consultări;
- motivele alegerii alternativei finale a programului, în detrimentul celorlalte alternative, și modul cum a fost adoptat;
- măsurile propuse cu privire la monitorizare.

Transpunerea Directivei SEA în legislația din România a introdus o cerință suplimentară, care a fost abordată în prezenta declarație:

- modul în care a fost întocmit Raportul de mediu, respectând prevederile din art. 19 și 20 din legislația națională specifică SEA².

Această cerință se referă în principal la conținutul raportului și la consultarea autorităților timpul pregătirii acestuia. Pentru a respecta această cerință specifică, atașat prezentei declarații sunt anexate documentele ce descriu procedura SEA din România și Bulgaria (anexa 1 și 2).

¹ Transpus în România prin „Hotărârea Guvernului României nr. 1076/2004 privind procedura de efectuare a evaluării de mediu (SEA) pentru planuri și programe” și în Bulgaria prin „Ordonanța privind condițiile și ordinea de întocmire a Evaluărilor de mediu ale planurilor și programelor” - promulgată în SG, nr. 57/2004, ultima modificare în SG 94/2012.

² Hotărârea Guvernului României nr. 1076/2004.

1.2 Abordarea SEA

Structurile Programului au decis să urmeze aceeași abordare ca și pentru Interreg V-A România-Bulgară, și să elaboreze un raport de mediu comun, care a fost supus unor **consultări publice separate** în fiecare țară ale autorităților de mediu și ale publicului, în conformitate cu cerințele legislației naționale specifice SEA.

Declarația SEA conform articolului 9(1-b) a fost elaborată de Autoritatea de Management a Programului (Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației din România) în parteneriat cu Autoritatea Națională (Ministerul Dezvoltării Regionale și Lucrărilor Publice din Bulgaria).

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria a fost adoptat la 30 noiembrie 2022.

2 SCURTĂ DESCRIERE A PROGRAMULUI INTERREG VI-A ROMÂNIA BULGARIA

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria este finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) în cadrul obiectivului de Cooperare Teritorială Europeană al Politicii de Coeziune a UE 2021-2027.

Programul Interreg VI-A România-Bulgaria se realizează în șapte județe din sudul României (Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași și Constanța) și opt districte din nordul Bulgariei (Vidin, Vratsa, Montana, VelikoTarnovo, Pleven, Ruse, Dobrich și Silistra). Toate cele 15 regiuni NUTS 3 sunt situate de-a lungul celor 630 km de graniță Româno-Bulgară. În figura următoare este prezentată zona programului.

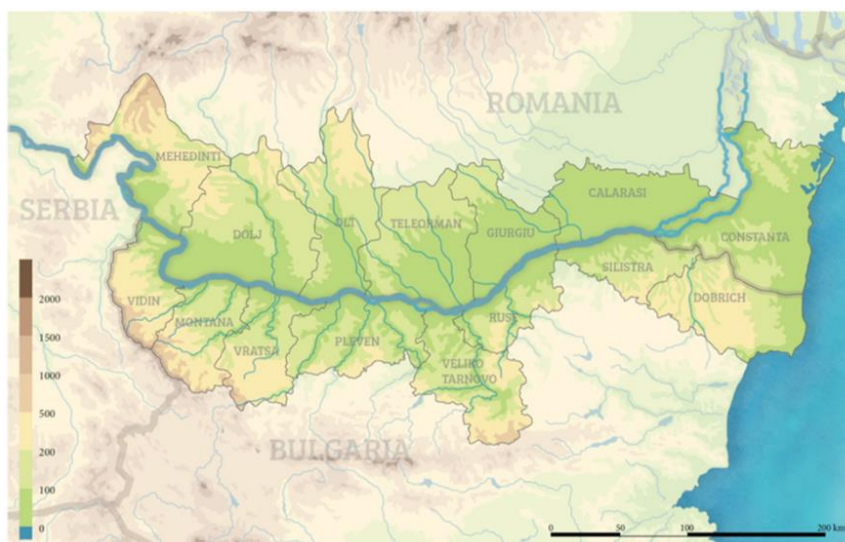

Figura nr. 2-1 Zona programului

Programul este structurat în 4 priorități, care sunt împărțite în 5 obiective specifice (OS).

Programul Interreg VI-A România Bulgaria 2021-2027

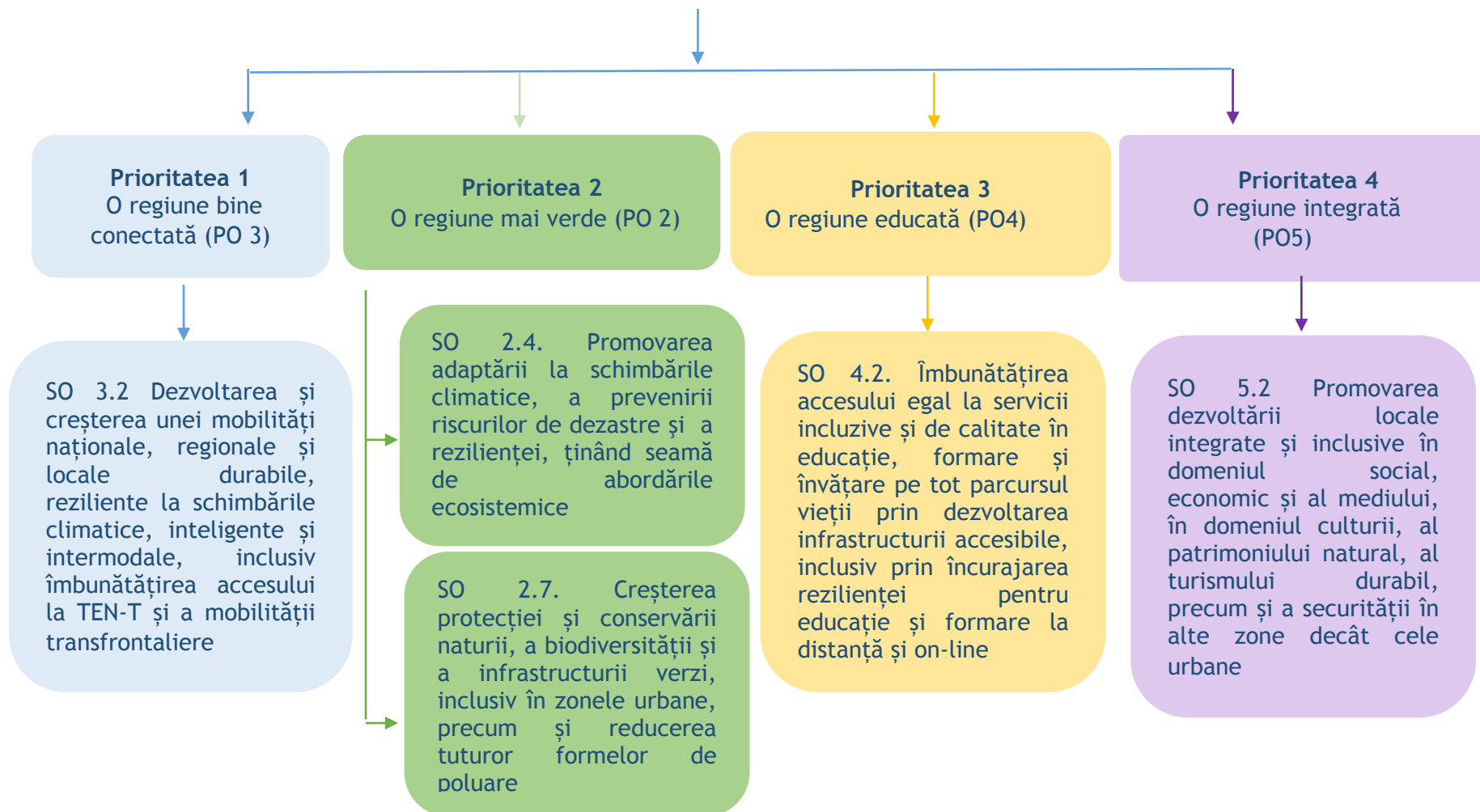

Figura nr. 2-2 Structura Programului

3 INTEGRAREA CONSIDERAȚIILOR DE MEDIU ÎN PROGRAM ȘI ELABORAREA RAPORTULUI DE MEDIU

Integrarea considerațiilor de mediu în program se reflectă prin rezultatele evaluării potențialelor efecte pozitive ale Programului, precum și de propriul său conținut, în special pentru tipurile de acțiuni din *Prioritatea 2 O regiune mai verde*.

Programul aduce o contribuție pozitivă la atingerea obiectivelor relevante de mediu pentru: biodiversitate, apă, aer, factori climatici, valori materiale, managementul riscurilor, transport durabil și conștientizarea populației.

Pe baza analizei relației cu alte planuri și programe ale Programului Interreg VI-A România-Bulgaria nu au fost identificate situații în care s-ar putea conduce la efecte cumulative negative semnificative. Au fost identificate situații în care programul analizat contribuie la îndeplinirea obiectivelor unor planuri, programe sau strategii, rezultând astfel potențiale efecte pozitive cumulate.

În urma implementării tipurilor de acțiuni ale programului, se așteaptă un efect pozitiv cumulat asupra aspectelor de mediu: populație și sănătatea umană, apă, factori climatici, valori materiale, managementul riscurilor, peisaj, transport durabil și conștientizarea populației.

Raportul de mediu a fost întocmit în conformitate cu anexa 1 a Directivei SEA, ce a fost transpusă în legislația națională.

La întocmirea Raportului de mediu s-au avut în vedere informațiile și recomandările obținute în întâlnirile Grupului de Lucru din România (cf. art. 14-19 din HG nr. 1076/2004) și recomandările privind Raportului de definire (Scoping Report) din perioada de consultare publică din Bulgaria, perioada 13 August - 17 Septembrie 2021.

Raportul de mediu a fost întocmit de EPC Consultanță de Mediu (înscrisă în Registrul experților atestați pentru elaborarea de studii de mediu la poziția 334/11.08.2022), iar partea din raport privind zona de program din Bulgaria a fost realizată de Accoc. Prof. Dr. Petar Petrov și echipa sa.

4 CUM S-A LUAT ÎN CONSIDERARE OPINIA EXPRIMATĂ DE AUTORITAȚIILE PUBLICE ÎN RAPORTUL DE MEDIU?

4.1 În ce măsură au fost luate în considerare opiniile din consultarea publică în procedura SEA?

4.1.1 Opiniile din consultarea publică a Raportului de definire

Procesul denumit „definire” constă în stabilirea domeniului de aplicare și a nivelului de detaliere a informațiilor care trebuie incluse în raportul de mediu. Acestea sunt stabilite în colaborare cu autoritățile de mediu.

Potrivit „Raportului (COM 2009/469) Comisiei către Consiliu, Parlamentul European, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind aplicarea și eficacitatea Directivei privind evaluarea strategică de mediu privind implementarea SEA. Directiva (Directiva 2001/42/CE)”, Directiva SEA stabilește cerințe limitate pentru domeniul de aplicare al raportului de mediu. În consecință, statele membre aplică diferite metode pentru „definirea domeniului de aplicare”, precum și pentru consultarea autorităților în cauză. În câteva state membre, procedura de „definire a domeniului de aplicare” necesită consultarea publicului, chiar dacă aceasta nu este o obligație conform directivei.

Raportul de definire a domeniului a fost întocmit și înaintat autorităților naționale de mediu.

În România, potrivit articolului 14 din Hotărârea Guvernului nr. 1076/2004 (transpunere a Directivei SEA) „domeniul și nivelul de detaliere al informațiilor care urmează să fie incluse în raportul de mediu, precum și evaluarea efectelor semnificative ale planului sau programului asupra mediului” au fost stabilite în cadrul Grupurilor de Lucru, care au fost special creat în acest scop. Grupul de lucru SEA a inclus reprezentanți ai titularului programului, autorități competente pentru mediu și sănătate publică și reprezentanți ai altor autorități interesate de program. Raportul de definire a fost prezentat grupului de lucru și finalizarea raportului de mediu a fost realizată după ce toate aspectele prezentate au fost convenite. Legislația română nu necesită consultarea publică cu privire la faza de definire a procesului SEA. Comentariile privind Raportul de mediu primite de la autoritățile consultate au fost acceptate fără excepție și incluse/utilizate pentru completarea acestuia.

În Bulgaria, consultările privind domeniul de aplicare al Evaluării Strategice de Mediu, cu populația, părțile interesate și părțile terțe susceptibile de a fi afectate de program, au fost efectuate conform art. 19 și 19a din Ordonanța EA. În cadrul consultărilor au fost implicate autoritățile competente (Ministerul Mediului și Apelor, Ministerul Sănătății, Inspectoratul Regional de Mediu și Apă, Direcția Gospodărire Bazinul Dunării și Direcția Gospodărire Bazinului Mării Negre), agenții specializate, autorități publice și terți interesați. Rezultatele consultărilor au fost incluse în Raportul de mediu elaborat.

4.1.2 Rezultatele consultării Raportului de Mediu

În România, consultarea autorităților de mediu și de sănătate, precum și a altor persoane interesate, cu privire la efectele implementării programului s-a organizat în două etape: în primul rând, în cadrul Grupului de lucru SEA, în cadrul a trei întâlniri la care au fost reprezentate toate autoritățile implicate și în al doilea rând, pe parcursul celor 30 de zile în care a avut loc consultarea publică.

Consultarea publică a Raportului de mediu a avut loc în perioada 17 februarie 2022 - 18 martie 2022 (30 de zile).

În Bulgaria, consultarea autorităților interesate de efectele implementării programului a avut loc în perioada 13 august - 17 septembrie 2021 și a fost urmată de o consultare publică de 30 de zile în perioada 21 februarie - 23 martie 2022. În data de 25 martie 2022 a fost organizată dezbateră publică, în sistem online.

Toate comentariile primite, inclusiv comentariile și recomandările de la evaluatorii SEA sunt prezentate în Anexele 1 și 2 ale acestei declarații SEA.

Comentariilor primite pot fi grupate în următoarele categorii:

- Nivelul de detaliu al Raportului de mediu - legat în mod specific de Capitolul 3, Capitolul 7 și Capitolul 9;
- Relația Programului Interreg VI-A România - Bulgaria cu alte planuri și programe relevante;
- Recomandări privind Obiectivele relevante de mediu.

Pe lângă aceste subiecte, în cadrul sesiunilor de consultare publică organizate de structurile Programului au fost înregistrate și alte considerații legate de conținutul programului. Aceste considerații au fost analizate de structurile programului și luate în considerare, dacă a fost cazul.

4.2 În ce măsură au fost luate în considerare în cadrul Raportului de mediu rezultatele consultărilor la finalizarea Programului?

4.2.1 Măsura în care au fost luate în considerare în finalizarea Raportului de mediu

În timpul elaborării programului, echipa SEA a oferit recomandări care au fost luate în considerare la finalizarea versiunii finale a programului. Unele dintre aceste recomandări au vizat măsuri pentru implementarea programului, precum:

- Realizarea evaluării impactului asupra mediului la nivel de proiect, atunci când este necesar;
- Realizarea unei monitorizări a mediului în timpul implementării proiectelor, iar atunci când este necesar aplicarea unor noi indicatori de monitorizare și elaborarea unui plan de monitorizare actualizat.

Informațiile prezentate în Raportul de mediu au fost luate în considerare la finalizarea Programului Interreg VI-A România - Bulgaria. De asemenea se va lua în considerare și pe parcursul implementării acestuia.

4.2.2 Măsură în care au fost luate în considerare rezultatele consultării în pregătirea programului

După cum s-a menționat în secțiunea 4.1.2 de mai sus, cea mai mare parte a comentariilor primite în timpul consultării publice din procedura SEA, au făcut referire la conținutul programului.

5 EXPUNEREA MOTIVELOR CARE AU CONDUS LA SELECTAREA ALTERNATIVELOR ALESE

De la prima până la ultima versiune a programului au fost realizate diferite modificări la tipurile de acțiuni ce se vor finanța prin Programul Interreg VI-a România Bulgaria 2021-2027. Câteva dintre aceste modificări sunt reprezentate de:

- Renunțarea la tipurilor de acțiuni ce presupun îmbunătățirea și extinderea infrastructurii rutiere;
- Înlocuirea tipurilor de acțiuni ce presupun activități de dragare pe unele porțiuni ale Dunării cu tipuri de acțiuni prin care se propun integrarea unor sisteme de marcaje pe Dunăre, echipamente, semnalizare etc.;
- Renunțarea la acțiunea: Promovarea unei gestionări eficiente a deșeurilor: separarea și reciclarea deșeurilor; creșterea gradului de conștientizare cu privire la gestionarea durabilă a deșeurilor.

Primele două modificări conduc la evitarea efectelor negative semnificative, în special asupra biodiversității (ORM1) și a calității aerului (ORM6). Extinderea infrastructurii rutiere și sprijinirea intervențiilor hard pentru navigabilitate ar fi putut duce, de asemenea, la potențiale efecte semnificative asupra siturilor Natura 2000.

Eliminarea acțiunii privind gestionarea deșeurilor exclude posibilitatea Programului de a aborda obiectivul relevant de mediu legat de economia circulară. Cu toate acestea, contribuțiile pentru economia circulară pot fi integrate la nivelul proiectelor individuale ulterioare (măsura M7).

Comparând alternativa 0 (situația în care nu se implementează programul) și varianta în care programul este implementat, se poate concluziona ca prin alegerea alternativei 0 se pierde oportunitatea de investiții și de îmbunătățire a stării actuale a mediului precum și îndeplinirea obiectivelor relevante de mediu (potențialele efecte pozitive semnificative și ne semnificative identificate în urma evaluării tipurilor de acțiuni ale programului).

În concluzie, prin alegerea alternativei de implementare a programului se aduc contribuții pozitive semnificative următoarelor aspecte de mediu: biodiversitate, sol și utilizarea terenurilor, apă, factori climatici, managementul riscurilor, transport sustenabil și conștientizarea populației.

6 MĂSURI DE MONITORIZARE

Programul de monitorizare a efectelor implementării programului are în vedere identificarea, respectiv preîntâmpinarea potențialelor efecte negative asupra aspectelor de mediu și permite propunerea unor măsuri suplimentare de reducere a impactului asupra mediului sau de remediere a zonelor posibil afectate. Programul de monitorizare se bazează pe obiectivele relevante de mediu considerate în cadrul evaluării. Setul de indicatori propuși vizează în principal obiectivele de mediu relevante care ar putea fi afectate negativ dar și măsuri prevenite. În tabelul de mai jos sunt prezentați indicatorii de monitorizare.

Ținând cont de faptul că există mai multe autorități și instituții implicate în sectoarele abordate de program, titularul programului va colecta datele cu privire la indicatorii propuși pe baza rezultatelor evaluării finale a proiectelor, principala responsabilitate a sa fiind aceea de a centraliza și a prezenta indicatorii propuși într-un mod adecvat.

Tabelul nr. 6-1 Indicatorii propuși pentru monitorizarea efectelor programului

Obiectiv relevant de mediu	Indicator		Acțiuni care trebuie monitorizate	Țintă	Unitate de măsură	Observații
Generale	MON1	Ponderea costurilor măsurilor de mediu din valoarea totală a proiectelor	Toate acțiunile, în special A1	> 0 %	Procent	Măsurile de mediu reprezintă M1-M9 (vezi tabelul de mai sus Table 9-)
ORM 1 Biodiversitate	MON2	Număr de analize de mediu pentru evaluarea impactului opțiunilor de implementare a proiectelor privind navigabilitatea	A2	> 0	Număr	Pentru a se asigura că orice decizie se bazează pe o analiză de mediu
	MON3	Ponderea clădirilor reabilitate pentru care a fost realizată în prealabil verificarea prezenței cuiburilor/ adăposturilor de păsări și lilieci	A1, A13, opțional A3 și A11	100 %	Procent	Se aplică numai proiectelor începute după aprobarea programului
	MON4	Numărul situațiilor în care a fost necesară protejarea/ relocarea de cuiburi/ adăposturi de păsări și lilieci și/sau instalarea de adăposturi/ cuiburi artificiale		> 0	Număr	-
ORM 4 Sol	MON5	Suprafața totală de sol pierdută ca urmare a implementării acțiunilor propuse	A1, A3, A12 și A13	Cât mai mic posibil	Metri pătrați	Este egal cu suprafața totală nouă construită
	MON6	Suprafața totală de spații verzi nou create ca urmare a implementării acțiunilor propuse		Cât mai mare posibil	Metri pătrați	Este egal cu suprafața totală cu vegetație din interiorul fiecărui amplasament al proiectului
ORM 6 Aer	MON7	Numărul stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice realizate în cadrul proiectelor ce vizează amenajarea siturilor cu potențial turistic	A13	> 0	Număr	-

Obiectiv relevant de mediu	Indicator		Acțiuni care trebuie monitorizate	Țintă	Unitate de măsură	Observații
ORM 14 Economie circulară	MON8	Ponderea proiectelor în care au fost elaborate Planuri de gestionare a deșeurilor	A1, A12 și A13	> 0 %	Procent	Din numărul total de proiecte care conțin lucrări de construcții